

**Sygn. akt VII U 1196/12**

Sygnatura akt VII U 1196/12

## WYROK

### W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

**Przewodniczący:SSO Anna Rej-Żuk**

Protokolant:Rafał Wyrwa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2013 r. w J.

odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 08 sierpnia 2012 r., znak: (...)

w sprawie T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o prawo do emerytury

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.z dnia 08 sierpnia 2012 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. S.prawo do emerytury od dnia 02 czerwca 2012 r.;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08.08.2012 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.odmówił T. S.prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227) oraz przepisów rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz.43 ze zm.), w związku z niespełnieniem przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca udokumentował 6 lat, 9 miesięcy i 14 dni pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie uwzględniono jako okresów pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 01.10.1983 r. do 16.11.1990 r. i od 15.03.1991 r. do 15.09.1991 r. w Centrum (...) w J., ponieważ z przedłożonego świadectwa pracy wynika, iż w tym okresie wnioskodawca zajmował łączone stanowisko pracy maszynisty maszyn offsetowych i typograficznych arkuszowych;
- od 17.11.1977 r. do 20.08.1980 r. w A. Ś., ponieważ nie przedłożono świadectwa pracy w warunkach szczególnych z powołaniem się na zarządzenie właściwego ministra resortowego.

T. S. wniósł od powyższej decyzji odwołanie domagając się przyznania prawa do emerytury w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach na stanowiskach specjalisty ds. obsługi maszyn poligraficznych oraz maszynisty maszyn offsetowych i typograficznych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

T. S. urodzony (...) był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy m. in.:

- w A. Ś.W.M.w (...) Przedsiębiorstwie (...)w W.od 17.11.1977 r. do 20.08.1980 r., w tym od 01.08.1978 r. na stanowisku operatora maszyn typograficznych;
- w Wojewódzkim (...) w J. (następnie (...) Centrum (...)) od 01.10.1983 r. do 16.11.1990 r. na stanowisku specjalisty ds. obsługi maszyn poligraficznych oraz od 15.03.1991 r. do 15.09.1991 r. na stanowisku maszynisty maszyn offsetowych i typograficznych.

W okresie zatrudnienia w A. Ś. na stanowisku operatora maszyn typograficznych wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na tym stanowisku wykonywał prace związane z obsługą maszyn typograficznych arkuszowych.

W okresach zatrudnienia w Wojewódzkim (...) w J. (następnie (...) Centrum (...)) zarówno na stanowisku określonym jako specjalista ds. obsługi maszyn poligraficznych, jak i na stanowisku maszynisty maszyn offsetowych i typograficznych praca wnioskodawcy polegała głównie na obsłudze maszyn typograficznych, częściowo zaś na obsłudze maszyn offsetowych. W razie potrzeby wnioskodawca wykonywał również prace zecerskie lub kroił papier.

/dowód: częściowo zaświadczenia z 09.10.2009 r. i 19.03.2012 r. – k.13-15 akt ZUS;

świadczenia wykonywania prac w szczególnych warunkach z 20.05.2010 r. –

k.21 i 23 akt ZUS;

świadczenie pracy z dnia 15.09.1991 r. – k.22 akt ZUS;

kserokopie umów o pracę, zakres czynności – k.48-51 akt ZUS;

akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) w J., w tym umowy

o pracę, angaże, świadectwo pracy, zakres czynności;

dokumenty z AŚ – (...)– k.32-33;

zeznania W. B. – e-protokół (...):10:26 i dalej;

zeznania A. B. – e-protokół (...):20:17 i dalej;

zeznania H. I. – e-protokół (...):29:53 i dalej;

zeznania wnioskodawcy – e-protokół: 00:38:37 i dalej/

W dniu 18.04.2012 r. T. S. złożył wniosek o emeryturę, który decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. został rozpoznany odmownie w związku z niespełnieniem przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy przyjął za udowodniony na dzień 01.01.1999 r. okres 6 lat, 9 miesięcy i 14 dni pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: wniosek z dnia 18.04.2012 r. – k.1 akt ZUS;

decyzja z dnia 08.08.2012 r. – k.69 akt ZUS/

Wnioskodawca nie pozostaje w zatrudnieniu od dnia 02.06.2012 r., nie przystąpił do OFE.

/bezsporne/

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnił warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa,
- rozwiązał stosunek pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem,
- w dniu 01.01.1999 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl § 1 wskazywanego wyżej rozporządzenia pracownikami wykonującymi prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, są pracownicy wykonujący prace wymienione w § 4-15 oraz w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia. Także właściwi ministrowie ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury podając, że nie spełnił on warunku posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił jako okresów pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 01.10.1983 r. do 16.11.1990 r. i od 15.03.1991 r. do 15.09.1991 r. w Centrum (...) w J. oraz
- od 17.11.1977 r. do 20.08.1980 r. w A. Ś..

Zdaniem wnioskodawcy decyzja organu rentowego była błędna, ponieważ jego praca w powyższych okresach stanowiła pracę zaliczaną do pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art.6 Kodeksu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że do wnioskodawcy należało wykazanie istnienia przesłanek uprawniających go do dochodzenia prawa do wcześniejszej emerytury.

Należy zauważyć, że co do zasady w myśl § 2 ust.2 ww. rozporządzenia, okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. W postępowaniu sądowym możliwe jest również dowodzenie zatrudnienia w szczególnych warunkach także za pomocą innych środków niż wskazane w tym przepisie (por. uchwała SN z 27.05.1985 r., III UZP 5/85; uchwała SN z 21.09.1984 r., III UZP 48/84).

Sąd dopuścił zatem dowód z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w byłym wojewódzkim (...) w J., z dokumentacji przesłanej przez A. Ś.w W., a także z zeznań wnioskodawcy oraz świadków. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że wnioskodawca osiągnął co najmniej 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył w pierwszej kolejności, że z dostępnej dokumentacji poświadczającej wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w A. Ś.w (...) Przedsiębiorstwie(...)w W. wynika, że wnioskodawca pozostawał tam w zatrudnieniu w ramach umowy o pracę w okresie od 17.11.1977 r. do 20.08.1980 r., o czym świadczą chociażby zapisy dotyczące wypłat nagród ze stosownych funduszy o pracowniczym charakterze. Należy jednak zauważyć, że z zapisów zawartych na karcie dotyczącej osiąganych przez wnioskodawcę zarobków wynika, że w 1977 r. wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku pomocnika ogół. ze stawką 8,65 zł w grupie II, a następnie na stanowisku odbieracza ze stawką 9,75 zł w grupie III. Dopiero od dnia 01.08.1978 r. wskazano, że wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w grupie V ze stosunkowo wyższą stawką w wysokości 13,25 zł w związku z pracą na stanowisku operatora maszyn. Z tych względów, zdaniem Sądu, możliwe było ustalenie w sposób pewny i wiarygodny, iż wnioskodawca na stanowisku operatora maszyn typograficznych był zatrudniony w A. Ś. od 01.08.1978 r. do 20.08.1980 r. Jak wynika przy tym z zeznań wnioskodawcy pełny wymiar czasu pracy w zatrudniającej go (...) wynosił na jego stanowisku 7 godzin. Sąd nie znalazł przy tym podstaw do kwestionowania twierdzeń wnioskodawcy, ponieważ możliwa jest i znana Sądowi praktyka obniżania wymiaru czasu pracy w poszczególnych zakładach pracy ze względu na szkodliwe warunki w nich panujące. W omawianym okresie zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z obsługą maszyn typograficznych arkuszowych, która to praca pokrywała się zatem z pracą określoną w wykazie A dziale XI poz. 4 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jako praca w zakresie drukowania i uszlachetniania druków.

Odnosząc się do kolejnych dwóch spornych okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, Sąd zważył, że ze zgodnych zeznań świadków współpracujących wówczas z wnioskodawcą wynika, że praca wnioskodawcy w Wojewódzkim (...) w J. (następnie (...) Centrum (...)) zarówno na stanowisku określonym jako specjalista ds. obsługi maszyn poligraficznych, jak i na stanowisku maszynisty maszyn offsetowych i typograficznych polegała głównie na obsłudze maszyn typograficznych, częściowo zaś na obsłudze maszyn offsetowych. W razie potrzeby wnioskodawca wykonywał również prace zecerskie lub kroił papier. Przez cały czas pracy wnioskodawca pozostawał w kontakcie ze szkodliwymi substancjami chemicznymi. Okoliczność, że wnioskodawca pracował na stanowisku łączonym, jak również wykonywał ww. dodatkowe czynności nie wpływa przy tym w żaden sposób na ustalenie uprawnień emerytalnych wnioskodawcy. Sąd nie podziela bowiem reprezentowanego przez organ rentowy poglądu, że wskazanie w świadectwie pracy łączonego stanowiska pracy eliminuje możliwość zakwalifikowania pracy wykonywanej na takim stanowisku jako pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem Sądu takie „mieszane” określenie stanowiska pracy pozostaje bez wpływu na możliwość uznania i oceny określonej pracy za pracę w warunkach szczególnych, jeżeli każde z wymienionych łączonych stanowisk i prace na nich wykonywane znajdują potwierdzenie w odpowiednich przepisach rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. Sąd zważył zatem, że wszystkie wykonywane przez wnioskodawcę czynności, także te dodatkowe, podejmowane obok pracy związanej z obsługą maszyn poligraficznych, mieszczą się w kategorii prac uznawanych przez ustawodawcę za prace w warunkach szkodliwych. Za taką oceną przemawia analiza zawartego w załączniku do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r., w wykazie A, Dziale XI wykazu szeregu stanowisk w przemyśle poligraficznym, wśród których wymieniono również stanowiska maszynisty i operatora różnego rodzaju maszyn typograficznych, maszynisty i operatora różnego rodzaju maszyn offsetowych, introligatora, krajacza papieru, czy też stanowiska związane z pracami zecerskimi. Można przy tym podkreślić, że o pracy w szczególnych warunkach decyduje w istocie jej charakter, a nie przyjęte ściśle nazewnictwo oraz restrykcyjne podejście do wykazujących ją środków dowodowych.

Mając to na uwadze, skoro wnioskodawca będąc zatrudnionym w byłym (...) w J. (następnie (...)) wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace uznawane przez ustawodawcę za prace w warunkach szczególnych, to okresy tego zatrudnienia należy obecnie uwzględnić przy ustalaniu prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz okres zatrudnienia przyjęty przez organ rentowy Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił przesłankę co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach i na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję poprzez przyznanie mu prawa do emerytury od dnia 02.06.2012 r., tj. od dnia, w którym została spełniona ostatnia przesłanka do nabycia prawa do emerytury w postaci rozwiązania stosunku pracy (art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Orzeczenie o kosztach zapadło w oparciu o art.98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Ponieważ wnioskodawca reprezentowany był przez radcę prawnego, wysokość powyższych kosztów ustalona została zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.